

IAGTTAGELSER AF STEVNS FUGLEVERDEN

1884—1909.

AF

H. ARCTANDER.

Siden 1884 har jeg aarligt gjort Optegnelser over Fugletrækket i Stevns, ligesom jeg har noteret, hvilke sjældnere Fugle, der ere komne mig i Hænde i den forløbne Tid. Uden at gøre systematiske Optegnelser begyndte jeg imidlertid allerede 1880 paa mine Iagttagelser, hvorved 3 sjældne Fugle ere komne med, nemlig *Oriolus galbula* (Pirol), *Cyanecula suecica* (Blaakjælk) og *Locustella fluviatilis* (Flodsanger). For vore almindelige Trækfugle har jeg noteret Ankomsttiderne, men dels gør disse Optegnelser ikke Fordring paa at være de virkelige Ankomsttider, da Fuglene godt kan være ankomne, før jeg iagttog dem — dog tror jeg f. Eks. om Svalernes, at de er ret gode — dels har jeg enkelte Aar undladt at notere noget, da Iagttagelsen af Fuglene skete saa sent, saa at jeg maatte sige mig selv, at Fuglen sikkert for længst var ankommen. Samtidig hermed har jeg gjort Optegnelser om alle Fugle, som jeg har forefundet her, dels som tilfældige Gæster, dels som faste Beboere. Kun de Fugle, som jeg aldeles utvivlsomt, dels med Kikkert, dels med blotte Øjne, har kunnet bestemme, ere medtagne, hvorved enkelte, som dog rimeligvis findes her, ikke er anførte; jeg skal saaledes nævne *Anas querquedula* (Atlingand), *Ægialitis cantiana* (Hvidbrystet Præstekrave), *Sterna cantiana* (Splitterne), *Acrocephalus palustris* (Kjærsanger), *Cannabina flavirostris* (Bjergirisk) og *Loxia curvirostra* (Korsnæb). At disse en og anden Gang vel nok har været her, kan antages, men sikkert iagttaget dem har jeg ikke.

Med Hensyn til Nomenclatur og systematisk Ordning har jeg fulgt H. Winge: Fortegnelse over Danmarks Fugle, Dansk ornith. Tidsskrift 1. Aargang, 1.—2. Hefte.

Anas crecca, Krikand. Er næppe ynglende her. Skydes om Efteraaret paa Trækket.

Anas penelops, Pibeand. Er næppe ynglende her. Skydes af og til om Vinteren.

Anas acuta, Spidsand. Ikke ynglende. Ret sjælden.

Anas boscas, Graaand. Er talrigt ynglende. Jeg har selv iagttaget den ynglende i et Piletræ ca. 4 Alen over Jorden. Efter Meddelelse fra Pastor Glahn, Kongsted, ynglede den et Aar i en tom Storkerede i Roholte Præstegaard. Ællingerne lod sig rulle ned ad Taget som Bolde, mens Andemoderen nedenunder ventede paa dem, hvorpaa hun førte dem til en Bæk. Paa Gjorslev er der i de senere Aar dannet et Anderi under halvvilde Former i Kanalerne i Haven.

Anas clypeata, Skeand. Er ikke ynglende, men træffes af og til paa Trækket om Efteraaret, ligesom den nogle Gange er falden paa Stevns Fyr.

Tadorna cornuta, Gravand. Denne prægtige Fugl yngler baade i Højstrup Skov (Fælledsskov) og i Gjorslev Skove (Jernet), hvor den tager Bolig i gamle Rævegrave.

Cygnus olor, Knopsvane. Den ¹⁷/₁ 1887 blev et Eksemplar skudt ved Rødvig ud af en trækkende Flok (findes i Storehedinge Skolesamling). ¹/₃ 1888 blev ligeledes et Eksemplar skudt.

Cygnus musicus, Sangsvane. Den ses jævnligt om Vinteren, og enkelte skydes.

Fuligula cristata, Troldand. Skydes jævnligt om Vinteren.

Fuligula marila, Bjergand. Skydes jævnligt om Vinteren.

Fuligula ferina, Taffeland. Ses kun om Vinteren, hvor den af og til skydes.

Fuligula rufina, Rødhovedet And. Den ¹⁵/₁ 1892 blev en gl. Han skudt ved Rødvig. Den blev udstoppet og længe holdt tilbage af den heldige Skytte men havnede dog nok tilsidst i Baagøes Samling¹.

Clangula glaucion, Hvinand. Skydes almindeligt om Vinteren.

Pagonetta glacialis, Havlit. Er den talrigste Vinterand ved Kysten.

Oedemia nigra, Sortand. Skydes jævnligt om Vinteren.

Oedemia fusca, Fløjelsand. Ligeledes. I enkelte Vintere, f. Eks 1888, var begge disse Arter meget talrigt tilstede.

Somateria dispar, Stellers And. I Januar 1888 blev to Hunner

¹ Apotheke, Næstved.

skudte ved Gjorslev Bøgeskov. Det ene Eksemplar var desværre plukket af Pigen, før man blev opmærksom derpaa. Det andet havnede i Valentiners¹ Samling.

Somateria mollissima, Ederfugl. Findes almindeligt ved Kysten om Vinteren.

Mergus albellus, Lille Skallesluger. Er skudt nogle Gange her om Vinteren. Den ¹⁹/₁₂ 1890 blev en ung Fugl skudt ved Rødvig (Skolesamlingen i Storehedinge).

Mergus merganser, Stor Skallesluger. Skydes af og til om Vinteren.

Mergus serrator, Toppet Skallesluger. Yngler her, men sjældent. I Maj 1907 traf jeg en And med en stor Flok dunklædte Ællinger i en lille Bæk ved Vemmetofte, aabenbart paa Vej til Stranden. Anden laa stille i Bækken, mens Ællingerne var kravlede op paa hendes Ryg. Et nydeligt Syn!

Anser segetum, Sædgaas. Den ¹⁸/₂ 1888 skudt ved Lillehedinge, den ³⁰/₉ samme Aar ved Storehedinge.

Anser cinereus, Graagaas. Ses jævnligt om Foraaret i Smaaflokke, mest i Marts Maaned, men 1885 allerede den ²⁶/₂.

Anser torquatus, Knortegaas. Den skydes somme Tider, men opholder sig egentlig ikke i stor Mængde her ved Kysten. Af og til skydes et udmagret Individ paa Sædmarkerne her om Vinteren, naar Sneen dækker Marken. 1904 den ¹⁴/₅ var her et enormt Træk over Byen under et Tordenvejr, hvor man kunde se Fuglenes Silhuetter mod Himlen, naar Lynene lyste op, og mellem Lynene saas, ved Gassens Skær, det hvide Parti under Halen; det saa ud som Ildfluer, der fløj lavt hen over Tagene.

Coturnix communis, Vagtel. Om Fuglen yngler her er tvivlsomt. Reden er aldrig funden, men enkelte Aar er Fuglen forefundet i mindre Flokke i Jagttiden; saaledes blev i 1888 den ¹¹/₁₀, ¹³/₁₀, ¹⁶/₁₀ og ¹⁷/₁₀ nogle Fugle skudte af en Flok paa Storehedinge Mark. Ligeledes 1893, ²⁰/₉ 2 Stykker skudte af en Flok, og 1904, ¹⁶/₉ fandtes atter en lille Flok, hvoraf 1 Individ blev skudt.

Perdix cinerea, Agerhøne. Den er almindeligt ynglende, men stærkt aftagende, idet Sygdom (Svulster paa Næb og Ben) vist for en stor Del har Skylden, da de syge Individuer lever længe nok, langt ud paa Vinteren, til at smitte videre, og da her nu næsten ikke findes Rovfugle mere, som kan tage de svage In-

¹ Forpagter, Gjorslev.

divider, er der næppe Mulighed for at standse Smitsotens Udbredelse.

Phasianus colchicus, Fasan. Denne indførte Fugl findes nu overalt i forvildet Tilstand. Fuglen er smuk og pynter i Landskabet, det kan ikke nægtes, men da den dels kun er indført for Jagtens Skyld, og dels er Skyld i, at en Mængde af vore smukkeste Flyvere lægges for Had og efterhaanden forsvinder, kan man som Ven af dansk Fugleverden ikke være særlig glad for den.

Tachybaptus minor, Lille Lappedykker. Kun modtaget 1 Gang, nemlig $\frac{7}{9}$ 1881, skudt i Højerup Gadekær.

Podiceps auritus, Hornet Lappedykker. Fanget af og til i Fiskergarn. Den $\frac{14}{3}$ 1888 blev et Eksempel fanget i udmattet Tilstand paa Landjorden.

Podiceps nigricollis, Sorthalset Lappedykker. Den $\frac{26}{12}$ 1883 fanget i Fiskergarn. $\frac{8}{8}$ 1890 blev en ung Fugl skudt i Sierslev Mose.

Podiceps griseigena, Graastrubet Lappedykker. Forekommer i Træktiderne.

Podiceps cristatus, Stor Lappedykker. Ligeledes. Dens Stemme høres om Nætterne i Træktiderne.

Colymbus arcticus, Sortstrubet Lom. Nedlægges af og til. Jeg har saaledes modtaget den $\frac{4}{3}$ 1888, ligeledes den $\frac{11}{3}$ og $\frac{29}{4}$ samme Aar. Den $\frac{22}{12}$ 1890 modtog jeg et Eksempel fra Rødvig endnu i fuld Sommerdragt (Skolesamlingen, Storehedinge).

Colymbus septentrionalis, Rødstrubet Lom. Ikke sjelden i Træktiderne.

Crex pratensis, Engsnarre. Findes almindeligt ynglende.

Porzana pygmaea, Dværgrørvagtel. Den $\frac{6}{5}$ 1887 blev den skudt i Gjorslev Møllesø. Den blev indlemmet i Baagøes Samling.

Porzana maruetta, Rørvagtel. Den yngler vistnok ved Stevns Aa.

Rallus aquaticus, Vandrixe. Den træffes jevnlige om Efteraaret, men om den er ynglende her, er tvivlsomt.

Gallinula chloropus, Rørhøne. Denne kønne Fugl synes i de senere Aar at have bredt sig, saa at den nu træffes ynglende i en Mængde smaa Sivkær; ja selv i Gadekæret i Holtug By, som i Midten er bevokset med Dunhammere, har den ynglet iaar sammen med følgende Art. Begge Fugle lever i største Endrægtighed med Byens tamme Ænder og, hvad der er endnu mærkeligere, med Byens Ungdom.

Fulica atra, Blishøne. Findes almindeligt ynglende i Moser og Søer.

Grus cinerea, Trane. Store Flokke af denne Fugl ses jævnligt om Foraaret, mest i April Maaned, trækkende i lange bølgende Linier mod Nord med stærke, klangfulde Skrig. Jeg har noteret følgende om dens Forekomst. 1884, $\frac{24}{4}$ en stor Flok. 1886, $\frac{20}{4}$ — $\frac{25}{4}$ store Træk. 1887, $\frac{23}{4}$ set 8. 1888, $\frac{14}{4}$. 1889, $\frac{13}{4}$ og $\frac{14}{4}$ stort Træk. 1890, $\frac{3}{4}$ Træk. 1892, $\frac{11}{5}$ — $\frac{12}{5}$ Træk. 1894, $\frac{23}{4}$. Den $\frac{12}{6}$ blev et Individ skudt ved Højstrup (Dr. Guldbergs Samling, Aarhus). 1895, $\frac{18}{4}$. 1898, $\frac{14}{4}$. 1902, $\frac{17}{4}$ set 8. I de følgende Aar har jeg ingen iagttaget, men den $\frac{20}{4}$ 1909 saas tre store Flokke trækkende mod Nord.

Vanellus cristatus, Vibe. Er almindeligt ynglende, og de senere Aar, efterhaanden som Enge udtørres, er den blevet almindeligt ynglende paa Markerne, hvor den tilsyneladende befinder sig ligesaa godt som forhen paa Engene. Den hører altsaa til de Fugle, der kan accommodere sig. Om dens Ankomsttider har jeg noteret: 1884, $\frac{13}{3}$. 1885, $\frac{25}{2}$. 1886, $\frac{26}{3}$. 1887, $\frac{4}{3}$. 1888, $\frac{25}{3}$. 1889, $\frac{10}{3}$. 1890, $\frac{8}{3}$. 1891, $\frac{27}{2}$. 1892, $\frac{20}{3}$. 1893, $\frac{27}{2}$. 1894, $\frac{4}{3}$. 1895, $\frac{14}{3}$. 1896, $\frac{5}{3}$. 1897, $\frac{23}{2}$. 1898, $\frac{11}{3}$. 1899, $\frac{8}{2}$. 1900, $\frac{20}{2}$. 1901, $\frac{11}{3}$. 1902, $\frac{3}{3}$. 1903, $\frac{27}{2}$. 1904, $\frac{9}{3}$. 1905, $\frac{12}{3}$. 1907, $\frac{9}{3}$. 1909, $\frac{15}{3}$.

Charadrius squatarola, Strandhjejle. Er sjælden.

Charadrius pluvialis, Hjejle. Brokfugl. Noget hyppigere, men dog ikke almindelig paa Markerne om Efteraaret.

Ægialitis hiaticula, Stor Præstekrave. Ret sjælden.

Hæmatopus ostreologus, Strandskade. Ses enkeltvis i Præstø Bugt.

Numenius phæopus, Lille Regnspove. Ses sjældent.

Numenius arquatus, Stor Regnspove. Noget hyppigere. Undertiden er iagttaget uhyre Træk om Natten, hvor den nogle Gange er falden paa Stevns Fyr.

Limosa lapponica, Kobbersneppe. Den er temmelig sjælden og ses kun i Træktiden. $\frac{27}{8}$ 1886 skudt ved Højerup. $\frac{7}{9}$ 1888 modtaget et Eksemplar. I September i Aar skudt ved Gjorslev Bøgeskov.

Actitis hypoleuca, Mudderklire. Er almindelig om Eftersommeren.

Totanus glareola, Tinksmed. Skydes af og til om Efteraaret.

Totanus ochropus, Svaleklire. Ses almindeligt om Efteraaret ved Mergelgrave.

- Totanus calidris*, Rødben. Ligeledes.
- Totanus glottis*, Hvidklire. Er ret sjælden.
- Machetes pugnax*, Brushane. Ses om Efteraaret, men skydes sjældent. Den $23/8$ 1888 modtaget.
- Tringa maritima*, Sortgraa Ryle. Den $20/2$ 1888 skudt ved Rødvig.
- Tringa canutus*, Islandsk Ryle. Skydes af og til om Efteraaret. Høres jevnligt paa Foraarstrækket.
- Tringa alpina*, Ryle. Ret almindelig om Efteraaret. Høres paa Foraarstrækket.
- Phalaropus fulicarius*, Thorshane. $19/12$ 1898 skudt paa Gjorslev Strand (Skindet paa zool. Museum). $12/12$ 1906 skudt ved Rødvig (findes i min Samling).
- Limnocyptes gallinula*, Enkelt Bekkasin. Skydes om Efteraaret.
- Gallinago scolopacina*, Horsegøg. Vides ikke sikkert at yngle her. Almindelig om Efteraaret.
- Gallinago major*, Tredækker. Er sjælden. $6/9$ 1888 skudt ved Stevns Aa.
- Scolopax rusticula*, Skovsneppe. Skydes saavel Foraar som Efteraar. Er ikke fundet ynglende.
- Larus ridibundus*, Hættemaage. Findes ikke ynglende. Alm paa Markerne om Eftersommeren.
- Larus canus*, Stormmaage. Ligeledes.
- Larus argentatus*, Havmaage. Ses af og til ved Kysten. 1888, $4/1$ skudt ved Rødvig.
- Larus fuscus*, Sildemaage. Er sjælden. $20/9$ 1881 gl. ♂ skudt ved Rødvig. $24/2$ 1888 ♀ skudt ved Rødvig.
- Larus marinus*, Svartbag. Ses jevnligt, men faatallig. Ikke ynglende.
- Larus glaucus*, Graamaage. Ses af og til. $8/1$ 1894 et smukt udfarvet Eksemplar skudt ved Klinten.
- Larus tridactylus*, Ride. $27/10$ 1888 skudt ved Rødvig.
- Sterna hirundo*, Terne. Faatallig paa Træk. Ikke ynglende.
- Sterna macrura*, Havterne. Sjælden. 1889 $26/9$ ♂ skudt ved Højerup.
- Lestris longicauda*, Lille Kjøve. $22/9$ 1906 modtaget fra Klinten et raadent Eksemplar.
- Lestris pomatorhina*, Mellemkjøve. I September 1888 skudt paa Storehedinge Mark.

Cephus grylle, Tejste. Fanges af og til i Fiskegarn. Et Individ opholdt sig i en Aarrække ved Klinten, men blev tilsidst skudt — til Sorg for Fiskerne, som vare komne til at holde af Fuglen.

Uria troile, Lomvie. Er sjælden, men sætter stundom Livet til i Fiskegarnene.

Ardea cinerea, Hejre. En Koloni har Ophold i Gjorslev Skov, omtrent 20—30 Reder — maaske flere. Den faar Lov til forblive der, men en Del flyvefærdige Unger skydes aarligt ved Rederne — som en Slags Sport.

Ciconia alba, Stork. Yngler adskillige Steder. Ankomsttiderne er noterede saaledes: 1883, $\frac{3}{4}$. 1887, $\frac{7}{4}$. 1888, $\frac{4}{4}$. 1889, $\frac{16}{4}$. 1890, $\frac{4}{4}$. 1891, $\frac{6}{4}$. 1892, $\frac{8}{4}$. 1893, $\frac{2}{4}$. 1894, $\frac{26}{3}$. 1895, $\frac{10}{4}$. 1896, $\frac{23}{3}$. 1897, $\frac{31}{3}$. 1898, $\frac{29}{3}$. 1899, $\frac{11}{4}$. 1900, $\frac{28}{3}$. 1901, $\frac{8}{4}$. 1902, $\frac{7}{4}$. 1903, $\frac{11}{4}$. 1904, $\frac{14}{4}$. 1905, $\frac{16}{4}$. 1906, $\frac{5}{4}$. 1907, $\frac{14}{4}$. 1909, $\frac{14}{4}$.

Phalacrocorax carbo, Skarv. $\frac{26}{10}$ 1885 skudt en ung ♂ ved Rødvig. Den saas tidligere af og til. I de senere Aar ikke mere.

Falco tinnunculus, Taarnfalk. Ynglede i tidligere Aar paa Klinten. Nu ikke mere. Ses i Træktiderne.

Falco æsalon, Dvergfalk. Skydes af og til om Efteraaret i Jagttiden — saaledes $\frac{10}{9}$ 1886.

Falco subbuteo, Lærkefalk. Skal have ynglet i Gjorslev Skovene. Nu ikke mere. Er sjælden. $\frac{19}{2}$ 1885 skudt.

Falco peregrinus, Vandrefalk. Efter Meddelelse af Valentiner ynglede den tidligere paa Klinten. Men en lang Række Aar var den der ikke, indtil den igen i de sidste Aar har forsøgt at sætte Bo der. Den er imidlertid bleven ynkeligt forfulgt, trods Forbud fra Godsets Side, og de flyvefærdige Unger dræbte eller fangede. Kridtinspektør Rosen har imidlertid meddelt, at der endnu findes 3 gamle paa Klinten i dette Efteraar. Vandrefalken er nu saa sjælden, at den kunde behøve at fredes i Yngletiden de faa Steder, hvor den endnu findes, tilmed da den kun kan tage flyvende Vildt, altsaa navnlig Duer og Krager, og saaledes kun i ringe Grad generer Jagtvildtet. Jeg har to Gange i dens Kro udelukkende fundet Kragefjer.

Buteo vulgaris, Musevaage. Er ikke mere ynglende her. Ses trækkende om Efteraar og Foraar. Varieteten *desertorum* er skudt her 1 Gang (Borgerskolens Samling).

Buteo lagopus, Vintermusevaage. Ses om Efteraaret af og til i store Træk mod Vest.

Aquila fulva, Kongeørn. ⁹/₁₁ 1895 blev en ♂ skudt i Ganneskov (i min Samling). (Skovrider Anthon har skudt en ¹⁶/₄ 1873).

Haliaëtus albicilla, Havørn. Tidligere saas den af og til. I 1884 eller 1885 saa jeg en Oktoberdag 3 i Gjorslev Skov. ²⁶/₁₂ 1901 blev et Eksemplar (Hun) skudt i Gjorslev Bøgeskov (Anthons Samling).

Pernis apivorus, Hvepsevaage. Er almindelig paa Træk; særlig om Efteraaret ses den i Flokke.

Milvus iclinus, Glente. I Firserne yngede den i Gjorslev Skovene, men skulde udryddes, hvad der naturligvis var en smal Sag. I de senere Aar ses den sjældnere og sjældnere paa Foraars-trækket, hvad der tyder paa Nedgang for den ogsaa i vore Nabolande. Om dens Træk har jeg noteret: 1883, ²⁶/₃. 1884, ¹⁴/₃. 1885, ⁵/₃. 1886, ¹⁴/₃. 1887, ²³/₃. 1888, ¹⁴/₃. 1889, ²⁵/₃. 1890, ²⁴/₃. 1891, ¹⁶/₃. 1892, ²⁰/₃. 1895, ²⁰/₃. 1896, ⁸/₃. Derefter er den ikke senere set paa Foraars-trækket. 1902 saas en ¹⁹/₇ og 1903 ²²/₈, paa Efteraarstrækket altsaa.

Circus æruginosus, Rørhøg. Er sjælden paa Træk. 1909, ⁷/₉ blev en ung Fugl skudt paa Gjorslev (min Samling).

Circus cyaneus, Blaa Kjærhøg. Ses sjældent, mest om Foraaret. 1886, ³⁰/₄ blev en ♂ funden død, anskudt 8 Dage forud. 1898, ¹³/₄ et Eksemplar skudt.

Accipiter nisus, Spurvehøg. Er ikke ynglende. Almindelig paa Træk.

Astur palumbarius, Duehøg. Er ikke ynglende. Tidligere nogenlunde almindelig, nu yderst sjælden.

Pandion haliaëtus, Fiskeørn. Et Par yngede i Gjorslev Skov (Kongeskov), men ¹¹/₅ 1886 blev de skudte ved Reden, og dermed var deres Saga endt. 1888, ²⁹/₈ en ♂ skudt ved Vallø. 1907, ²¹/₄ og ²⁵/₄ set et Eksemplar fiskende ved Møllesøen. Den vilde rimeligvis nu faa Tilladelse til at yngle i Skovene, om den indfandt sig, men det sker vel næppe, desværre.

Nyctale funerea (*Tengmalmi*), Perleugle. 1885, ¹⁴/₄ skudt. 1896, ⁷/₁₁ skudt, ¹¹/₁₁ funden død.

Surnia ulula, Høgeugle. 1900, ²²/₉ skudt ved Højerup (af Apotheker Sünckenberg). Apotheker Baagø kastede længselsfulde Blikke efter den, men en Dag stod den paa mit Bord med følgende heldige Rim: Nu kan jeg ikke skjule, at De skal have denne Ugle.

Syrnium aluco, Natugle. Hist og her ynglende — ogsaa her i Byen — men faatallig.

Otus brachyotus, Mosehornugle. Ses af og til om Efteraaret paa Træk.

Otus vulgaris, Skovhornugle. Yngler hist og her i Skovene, men fældes ofte ved en Fejltagelse for en Sneppe.

Nyctea nivea, Sneugle. 1894, $\frac{3}{3}$ indleveret fra Fakseegnen, rimeligvis skudt $\frac{2}{3}$. 1896, $\frac{1}{11}$ skudt ved Holtug. 1904, $\frac{20}{12}$ set i Gjorslev Skov.

Strix flammea, Slørugle. Fandtes tidligere hist og her ynglende, men er nu udryddet. 1901, $\frac{30}{3}$ blev det sidste Eksemplar skudt i Havnlev i et Dueslag.

Syrnhaptes paradoxus, Steppehøne. For dens bekendte Forekomst i 1888 er andetsteds af H. Winge gjort udførligt Rede. Om Forekomsten her paa Egnen har jeg noteret: Paa Søholm Mark fandtes en Flok paa ca. 50 Stykker og maaske en mindre. Den $\frac{11}{5}$ blev en ung ♀ skudt, den $\frac{15}{5}$ 2 ♀, $\frac{28}{5}$ set 1 Flok, $\frac{17}{7}$ set en lille Flok. Efter den Tid iagttoges den ikke mere med Sikkerhed.

Columba oenas, Huldue. Yngler ikke her, da Lokaliteterne ikke passer. Store Flokke ses trække om Foraaret.

Columba palumbus, Ringdue. Er almindeligt ynglende.

Caprimulgus europæus, Natrav. Vides ikke ynglende. Ses af og til. Skudt 1884, $\frac{17}{9}$. 1901, $\frac{10}{5}$ ♂. 1906, $\frac{11}{9}$ set en jagende i Tasmørket. 1908, $\frac{8}{5}$ set 1.

Cypselus apus, Mursvale. Yngler ret talrig og nu tiltagende efter nogle Aars Nedgang her i Byen. Ankomsttiderne og Bortrejsen fra Byen er noteret saaledes: 1884, $\frac{16}{5}$ — $\frac{22}{8}$. 1885, $\frac{20}{5}$ —? 1886, $\frac{13}{5}$ — $\frac{17}{8}$. 1887, $\frac{7}{5}$ — $\frac{20}{8}$. 1888, $\frac{6}{5}$ — $\frac{21}{8}$. 1889, $\frac{11}{5}$ — $\frac{28}{8}$. 1890, $\frac{12}{5}$ — $\frac{19}{8}$. 1891, $\frac{15}{5}$ — $\frac{25}{8}$. 1892, $\frac{12}{5}$ — $\frac{17}{8}$. Den $\frac{8}{9}$ saas 6—7 Stykker i stærk Fart mod Syd. 1893, $\frac{13}{5}$ —? 1894, $\frac{9}{5}$ — $\frac{19}{8}$. 1895, ikke noteret. 1896, $\frac{11}{5}$ — $\frac{16}{8}$. Den $\frac{24}{9}$ set 1. 1897, $\frac{19}{5}$ —? 1898, $\frac{3}{5}$ —? 1899, $\frac{14}{5}$ — $\frac{14}{8}$. 1900, $\frac{7}{5}$ — $\frac{21}{8}$. 1901, $\frac{8}{5}$ — $\frac{13}{8}$. 1902, $\frac{15}{5}$ — $\frac{28}{8}$. 1903, $\frac{6}{5}$ — $\frac{22}{8}$. 1904, $\frac{10}{5}$ — $\frac{21}{8}$. 1905, $\frac{15}{5}$ —? 1906, $\frac{7}{5}$ — $\frac{19}{8}$. 1907, $\frac{6}{5}$ — $\frac{28}{8}$. 1908, ikke noteret. 1909, $\frac{12}{5}$ — $\frac{24}{8}$.

Coracias garrula, Ellekrage. I tidligere Aar saas den af og til om Foraaret, men i de senere Aar er den ikke iagttaget. Mon denne vidunderligt skønne Fugl er sin Undergang nær? Undre paa det kan man ikke, da den ganske ulovligt nedskydes, hvor den træffes paa sin Vandring mod Nord. 1885, $\frac{5}{5}$ blev 1

Eksemplar skudt. 1887, $27/8$ saa jeg 1. 1890, $3/5$ 1 skudt i Raahoved Skov. $6/5$ blev to set i Gjorslev Dyrehave. 1891, $8/5$ 1 skudt i Gjorslev Skov. 1894, $28/5$ set 1 i Søholm Have; opholdt sig der i flere Dage. 1897, $1/5$ 1 skudt i Stubbekrogen. 1898 set en ved Arnøje.

Alcedo ispida, Isfugl. 1887, $20/1$ skudt ved Vemmetofte. 1898, $4/8$ set 1 ved Gjorslev Møllesø. Senere paa Aaret var 2—3 stadig tilstede der. 1906, $13/2$ set 1 ved Stevns Aa.

Cuculus canorus, Gjøg. Almindeligt forekommende. Ungen ses oftest med gul Vipstjert.

Iynx torquilla, Vende-hals. Ses i Træktiderne enkeltvis.

Dendrocopus major, Stor Flagspet. Er ynglende men meget faatallig. Tidligere almindeligere.

Upupa epops, Hærfugl. 1898, $17/8$ set 1 i Gjorslev Dyrehave. 1899, $30/4$ 1 skudt ved Renge. 1905, $15/4$ 1 skudt i Kongeskov (kom i min Samling).

Garrulus glandarius, Skovskade. Findes faatallig, som Regel parvis, i Skovene. Er ynglende. 1895 var den meget talrig (indvandret?).

Nucifraga caryocatactes & var *macrorhynchus*, Nøddekrige. Enkelte Aar sker en Indvandring, næsten udelukkende *macrorhynchus*. Saaledes 1887, hvor Eksemplarer blev skudt $10/9$, $12/9$, $18/9$, $25/10$ og $29/10$. Et Eksemplar var *N. c. typicus* (kom i Valentiners Samling). 1893 blev 2 skudt $27/9$ og $29/9$. Den var meget talrig tilstede. Samme Aar blev den skudt $3/10$ (Holtug), $8/10$ (Sierslev), $11/10$ ved Storehedinge. Den $12/10$, $13/10$ og $23/10$ saas mange.

Pica caudata, Skade. Findes ynglende, men er stærkt aftagende, rimeligvis paa Grund af Maarens stærke Spredning. Fra 1885—1888 opholdt her sig et hvidgult Individ, der i 1887 og 1888 var parret med en Skade af almindelig Farve. Hvert Aar fremkom 2 lyse og 2 mørke Unger, som blev dræbte, og i 1888 blev selve Fuglen skudt i Holtug. Det var jo en sjælden Fugl, og saa maatte den bort.

Corvus monedula, Allike. Talrigt ynglende i Storehedinge Kirketaarn.

Corvus frugilegus, Raage. En ret stor Koloni findes i Højstrup Skov. Den forfølges nu kraftigt, da Landmanden mener at have opdaget dens Skadelighed.

Corvus cornix, Krage. Almindelig endnu trods ivrig Forfølgelse.

Corvus corax, Ravn. Ynglede tidligere paa Stevns Klint og saas jevnlig. Er nu udryddet.

Lanius collyrio, Tornskade. Er almindeligt ynglende og synes tiltagende i Mængde.

Lanius excubitor, Stor Tornskade. Ses ikke sjældent om Efteraaret og Foraaret, enkeltvis.

Oriolus galbula, Pirol. 1880, $\frac{29}{5}$ blev 1 ♂ skudt i Gjorslev Skov. Der fandtes 2. (Skovrider Anthons Samling).

Ampelis garrula, Silkehale. Ses af og til ret talrigt om Vinteren, saaledes 1893, 1895, 1903.

Hirundo riparia, Digesvale. Yngler her, men ikke i stort Tal.

Hirundo urbica, Bysvale. Yngler ret almindeligt, men den synes i de senere Aar aftagende i Antal. Ankomsttiderne for Storehedinge er noterede saaledes: 1885, $\frac{28}{4}$. 1886 ikke noteret. 1887, $\frac{6}{5}$. 1888, $\frac{17}{5}$. 1889, $\frac{4}{5}$. 1890, $\frac{2}{5}$. 1891, ikke noteret. 1892, $\frac{13}{5}$. 1893, $\frac{15}{5}$. 1894, $\frac{10}{5}$. 1895, $\frac{14}{5}$. 1896, $\frac{2}{5}$. 1897, $\frac{12}{5}$. 1898, $\frac{3}{5}$. 1899, $\frac{12}{5}$. 1900, $\frac{25}{5}$. 1901, $\frac{21}{5}$. 1902, $\frac{13}{5}$. 1903, $\frac{6}{5}$. 1904, $\frac{23}{5}$. 1905, $\frac{24}{5}$. 1906, $\frac{9}{5}$. 1907, $\frac{8}{5}$. 1908, ikke noteret. 1909, $\frac{20}{5}$.

Hirundo rustica, Forstuesvale. Almindeligt ynglende overalt. Ankomsttiderne her til Byen er noterede: 1884, $\frac{1}{5}$. 1885, $\frac{27}{4}$. 1886, $\frac{7}{5}$. 1887, $\frac{30}{4}$. 1888, $\frac{30}{4}$. 1889, $\frac{5}{5}$. 1890, $\frac{25}{4}$. 1891, $\frac{1}{5}$. 1892, $\frac{8}{5}$. 1893, $\frac{2}{5}$. 1894, $\frac{28}{4}$. 1895, $\frac{2}{5}$. 1896, $\frac{30}{4}$. 1897, $\frac{28}{4}$. 1898, $\frac{2}{5}$. 1899, $\frac{20}{4}$. 1900, $\frac{4}{5}$. 1901, $\frac{28}{4}$. 1902, $\frac{29}{4}$. 1903, $\frac{1}{5}$. 1904, $\frac{22}{4}$. 1905, $\frac{3}{5}$. 1906, $\frac{6}{5}$. 1907, $\frac{5}{5}$. 1908, $\frac{4}{5}$. 1909, $\frac{18}{4}$ (en enkelt).

Sitta europæa, Spetmeise. Yngler, men faatallig.

Alauda arborea, Hedelærke. Paa en bestemt Mark Nord for Byen træffes hvert Efteraar i September en lille Flok Hedelærker. Iaar var den talrigere, vistnok en Snes Stykker. Jeg er tilbøjelig til at tro, at Fuglen her har fundet en Yngleplads, da det dog vilde være forunderligt, om man netop paa den Mark saa hyppigt skulde træffe trækkende Fugle. Iøvrigt ses Fuglen kun af og til andre Steder.

Alauda arvensis, Lærke. Almindeligt ynglende. Af og til overvintrer den eller kommer i hvert Fald saa tidligt, saa det omtrent bliver ensbetydende dermed.

Alauda cristata, Toplærke. 1890, $\frac{4}{1}$ blev 1 skudt ved Storehedinge. 1907, $\frac{24}{1}$ set 2 ved Holtug, som stadig var tilstede og var vel kjendte af Befolkningen derude. 1908, $\frac{23}{2}$ saa jeg dem endnu, men den $\frac{11}{11}$ var kun en at opdage, og i 1909 er de ikke sete.

Alauda alpestris, Bjerglærke. 1886, $^{25}/_2$ blev 2 ♀ og 1 ♂ skudt ved Lillehedinge. 1887, $^{1}/_1$ 1 ♀ skudt.

Sturnus vulgaris, Stær. Talrigt ynglende. Ankomsttiden er noteret saaledes: 1884, $^{5}/_2$. 1885, $^{21}/_1$. 1886, $^{9}/_1$. 1887, $^{2}/_2$. 1888, $^{7}/_2$. 1889, $^{24}/_2$. 1890, $^{10}/_2$. 1891, $^{22}/_2$. 1892, $^{4}/_2$. 1893, $^{21}/_2$. 1894, $^{2}/_2$. 1895, $^{12}/_3$. 1896, $^{11}/_2$. 1897, $^{13}/_2$. 1898, $^{15}/_2$. 1899, $^{19}/_1$. 1900, $^{20}/_2$. 1901, $^{2}/_2$. 1902, $^{9}/_2$. 1903, $^{11}/_2$. 1904, $^{15}/_2$. 1906, $^{23}/_2$. 1907, $^{26}/_2$. 1908 ikke noteret. 1909, $^{26}/_2$.

Pastor roseus, Rosenstær. 1899 $^{23}/_6$ modtog jeg et Eksemplar fra Højerup, der var skudt $^{4}/_6$, men atter kastet bort, da Vedkommende trode, det var en bortfløjet Burflugl. Den var slent medtaget, men det lykkedes at redde Skindet.

Troglodytes parvulus, Gjerdesmutte. Er ynglende, men ikke meget talrig undtagen i Træktiderne.

Certhia familiaris, Træpikker. Vides ikke, om den er ynglende. Almindelig paa Trækket.

Cinclus aquaticus, Vandstær. Er skudt en enkelt Gang (Skolens Samling). 1899, $^{23}/_{12}$ saa jeg en Vandstær ved Bækken i Bjelkerup.

Accentor modularis, Jernspurv. Vides ikke, om ynglende. Almindelig som Trækfugl, men enkeltvis.

Parus major, Musvit. Er almindeligt ynglende.

Parus coeruleus, Blaameise. Er ynglende.

Parus ater, Sortmeise. Er ynglende i Gjorslev Skov. 1888 $^{7}/_1$ modtaget 1 Eksemplar fra Gjorslev. Senere ofte set den i Granskoven.

Parus palustris, Graameise. Ikke talrig. Ynglende.

Acredula caudata, Halemeise. Ses hist og her i Smaaflokke. Har ikke set dens Rede.

Sylvia cinerea, Tornsanger. Er almindeligt ynglende.

Sylvia curruca, Gjerdesanger. Talrigt ynglende. Om dens Ankomst er noteret: 1886, $^{6}/_5$. 1887, $^{6}/_5$. 1888, $^{3}/_5$. 1889, $^{2}/_5$. 1890, $^{3}/_5$. 1891, $^{9}/_5$. 1894, $^{2}/_5$. 1897, $^{28}/_4$. 1898, $^{4}/_5$. 1899, $^{26}/_4$. 1901, $^{1}/_5$. 1906, $^{3}/_5$. 1907, $^{12}/_5$.

Sylvia atricapilla, Munk. Ret almindelig, ynglende.

Sylvia hortensis, Havesanger. Ligeledes.

Hypolais icterina, Gulbug. Er ynglende.

Acrocephalus arundinaceus, Rørsanger. Er ynglende, ikke talrig.

Acrocephalus phragmitis, Sivsanger. Er almindelig, ynglende.

Locustella fluviatilis, Flodsanger. 1883, $^{5}/_9$ faldt denne Fugl paa Stevns Fyr (findes paa Zool. Museum).

Phyllopeustes trochilus, Løvsanger. Er almindelig, ynglende. Om Ankomst er noteret: 1886, ²⁷/₄. 1887, ²⁸/₄. 1889, ²/₅. 1890, ¹/₅. 1892, ²⁷/₄. 1894, ¹/₅. 1895, ²⁵/₄. 1896, ¹/₅. 1897, ²⁸/₄. 1898, ⁵/₅. 1899, ²/₅. 1900, ¹/₅. 1902, ¹⁸/₅. 1907, ¹⁰/₅.

Phyllopeustes rufus, Gransanger. Er kun set som falden paa Stevns Fyr.

Regulus cristatus, Fuglekonge. Findes i Granskovene ogsaa om Sommeren og er vel altsaa ynglende her. Paa Træk meget talrig.

Anthus pratensis, Engpiber. Findes almindelig, ynglende.

Anthus obscurus, Skjærpiber. Sjældent set. 1897, ⁹/₁ skudt ved Rødvig.

Anthus campestris, Markpiber. Almindelig paa Træk. Vides ikke ynglende.

Anthus arboreus, Skovpiber. Ret almindelig. Vistnok ynglende.

Motacilla flava, Gul Vipstjert. Er ret almindelig, dog næppe saa talrig som Hvid Vipstjert. Ynglende. Er den eneste, jeg har bemærket som Pleiemoder for Gjøgeungen.

Motacilla alba, Hvid Vipstjert. Er almindelig, ynglende. Mine Optegnelser om dens Ankomst er enten upaalidelige, eller ogsaa er dens Ankomst stærkt vexlende. 1884, ⁷/₄. 1885, ⁴/₄. 1886, ²⁶/₃. 1887, ¹²/₄. 1888, ³⁰/₃. 1889, ²⁷/₃. 1890, ⁷/₄. 1891, ⁸/₄. 1892, ²²/₃. 1893, ¹⁶/₃. 1894, ¹⁸/₄. 1895, ²/₄. 1896, ¹⁶/₄. 1897, ²/₅. 1898, ⁹/₄. 1899, ⁵/₅. 1900, ¹⁸/₄. 1901, ⁹/₄. 1902, ⁴/₄. 1903, ²²/₄. 1904, ⁶/₄. 1907, ¹⁷/₄. 1909, ²²/₄.

Turdus iliacus, Vindrossel. Almindelig paa Trækket.

Turdus musicus, Sangdrossel. Faatallig ynglende. Paa Efteraarstrækket talrig. Falder ofte i Mængde paa Stevns Fyr.

Turdus viscivorus, Misteldrossel. Ret sjældent og kun paa Trækket.

Turdus pilaris, Sjægger. Forekommer i Flokke Efteraar og Vinter. Endnu i April ses Flokke.

Turdus torquatus, Ringdrossel. Ret sjældent. Ses kun paa Trækket.

Turdus merula, Solsort. Meget almindelig, ynglende. Mængden tiltagende og adskillige ere blevne Standfugle her i Byen, hvor de fodres adskillige Steder.

Saxicola oenanthe, Stenpikker. Hist og her ynglende. Ofte talrig paa Trækket om Foraaret. Ankomsttiden følgende: 1885, ¹⁰/₄. 1886, ²⁶/₃. 1887, ⁶/₄. 1889, ²²/₄. 1890, ⁶/₄. 1891, ¹⁵/₄. 1892, ¹⁰/₄. 1893, ¹¹/₄. 1894, ⁸/₄. 1895, ¹⁰/₄. 1896, ²⁷/₄. 1897, ³¹/₃. 1898, ¹¹/₄.

1899, ²/₅. 1900, ²²/₄. 1901, ⁵/₄. 1902, ²²/₄. 1904, ¹⁵/₄. 1905, ¹³/₄. 1909, ¹/₄.

Praticola rubetra, Bynkefugl. Almindeligt ynglende. Ankomsten er noteret saaledes: 1886, ²⁷/₄. 1887, ²⁴/₄. 1889, ⁵/₅. 1890, ⁸/₅. 1891, ²/₅. 1892, ²⁸/₄. 1893, ⁵/₅. 1894, ⁸/₅. 1895, ⁸/₅. 1896, ⁹/₅. 1897, ²⁹/₄. 1898, ⁸/₅. 1900, ¹⁰/₅. 1901, ³/₅. 1902, ²⁹/₄. 1905, ²⁰/₄. 1906, ¹³/₅. 1907, ¹⁶/₅. 1909, ⁵/₅.

Ruticilla phoenicura, Rødstjert. Har fundet dens Rede 1 Gang. Er almindelig, særlig paa Foraarsstrækket. Om Ankomsten er noteret: 1886, ³⁰/₄. 1887, ²³/₄. 1888, ¹/₅. 1889, ¹⁴/₅. 1890, ⁵/₅. 1891, ²/₅. 1892, ²⁸/₄. 1893, ¹⁰/₅. 1894, ¹³/₅. 1895, ⁷/₅. 1897, ¹¹/₅. 1898, ¹/₅. 1901, ⁹/₅. 1902, ¹⁸/₅. 1904, ¹⁷/₅. 1906, ⁶/₅. 1907, ²¹/₄. 1909, ¹¹/₅.

Erithacus rubecula, Rødkjælk. Sikkert ynglende. Almindelig, især paa Efteraarstrækket.

Cyanecula svecica, Blækjælk. 1881, ¹⁸/₅ faldt 1 paa Stevns Fyr, gul Plet. (Borgerskolens Samling). 1883, ⁵/₉ faldt atter 1 paa Stevns Fyr (ung Fugl).

Luscinia philomela, Nattergal. Var tidligere særdeles talrig tilstede, men fra 1885 er den aftaget stærkt i Byens Omegn. Yngler endnu i Gjorslev og Søholm Haver, dog ogsaa aftagende. I Skovene findes den kun hist og her.

Muscicapa atricapilla, Broget Fluesnapper. Ses mest om Foråret paa Trækket, ofte talrig.

Muscicapa grisola, Graa Fluesnapper. Er almindelig, ynglende.

Passer domesticus, Spurv.

Passer montanus, Skovspurv.

Fringilla coelebs, Bogfinke. Meget talrig. Om Efteråret store Træk.

Fringilla montifringilla, Kvæker. I enkelte Vintre meget talrig.

Coccothraustes vulgaris, Kjernebider. Faatallig, ynglende (i Gjorslev Skov).

Chrysomitris spinus, Sissen. Er ret sjælden og ses kun om Vinteren.

Carduelis elegans, Stillids. Er almindelig ynglende og synes at tiltage i Mængde.

Ligustrus chlois, Svenskirisk. Er almindelig, ynglende.

Cannabina linota, Tornirisk. Er almindelig, ynglende. Denne ellers meget sky Fugl bygger sin Rede tillidsfuld i Hække, hvor Mennesker færdes forbi, og lader sig i den Periode ikke let forstyrre.

Pyrrhula vulgaris, Dompap. Denne smukke Fugl er ingen

sjælden Vintergæst og ses hyppigt i de talrige Rønnebærtræer langs Veiene.

Pinicola enucleator, Krognæb. Er sjælden. 1890, ³¹/₁₀ skudd ved Renge (rød Han), ¹⁹/₁₁ (en Hun).

Emberiza schoeniclus, Rørspurv. Vides ikke ynglende, men gjør det formodentlig paa egnede Steder. Er i hvert Fald ikke hyppig.

Emberiza hortulana, Hortulan. Har set den 2 Gange, men ikke noteret Tiden.

Emberiza citrinella, Gulspurv. Meget talrig.

Emberiza miliaria, Bomlærke. Meget talrig.

Emberiza nivalis, Snespurv. Ses hyppigt i strængere Vintre, og da af og til i store Flokke.

Kaster man nu Blikket tilbage paa de forløbne Aar, kan man ikke nægte, at Billedet af Fuglelivet her i Stevns er ganske broget, idet der altsaa er konstateret set 188 Arter, men man maa dertil bemærke, at de fleste er Fugle, som kun hviler ud her for at gaa videre, og at kun 73 Arter er eller har været ynglende. Heraf er der 4, som er tvivlsomt ynglende, og 5 er ganske forsvundne, og det netop 5, som i høi Grad vilde have smykket Faunaen, nemlig Lærkefalken, Glenten, Fiskeørnen, Ravnene og Sløruglen. Af sikkert ynglende er her da 64 Arter tilbage. For en Del skyldes dette Naturforholdene, idet Landets Beskaffenhed ikke byder paa Redepladser for Vaderne og Maageslægten. Saa meget bedrøveligere er derfor Udryddelsen af de store og smukke Fugle, og naar dertil kommer, at adskillige af de hidtil trufne Fugle enten er saa sjældne, saa at man egentlig ikke kan regne med dem, og at andre er aftagende i kjendelig Grad, vil man vist indrømme, at Udsigt til et mangfoldigt Fugleliv for Fremtiden kun er ringe. Dertil kommer, at naar et Menneske blot en Gang formoder at se, at en Fugl gjør nogen Skade, lægges den og dens Kammerater straks for Had; naar saaledes Landmændene i de senere Aar har erklæret Krig mod Stormmaager, Hættemaager og Raager, maa det siges dels at bero paa et Feilsyn, dels paa Snæversyn, som ikke er stort bedre end en Notits i et Blad om, at Svalerne var skadelige, da de fangede Bier!